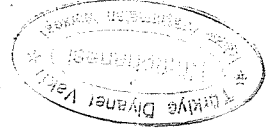

0-1929

KUBA

YIL: 1 • SAYI 1

KASIM 1997

FİYATI: 350.000 TL.

KUR'ÂN MESAJI

İLMÎ ARAŞTIRMALAR DERGİSİ
JOURNAL OF THE SCIENTIFIC RESEARCHES

Bağlarbaşı Nuhkuyusu Cad. 365 Üsküdar-İstanbul
Tel. (0216) 492 68 31 - 492 35 50

BAŞLARKEN

Prof. Dr. Süleyman ATEŞ

- Prof. Dr. Süleyman ATEŞ
- Prof. Dr. Mahmut KAYA
- Prof. Dr. Emrullah YÜKSEL
- Doç. Dr. Ahmet Nedim SERİNSU
- Doç. Dr. Abdülaziz BAYINDIR
- Yrd. Doç. Dr. Hüseyin TAŞKIRAN
- Av. Ali TÜRKMEN
- Emine GÜL
- Hikmet SELÇUK
- Aydın ÖZKAN
- Holger BRUNE
- Abdullah TAKIM

ALLAH İNANCINI TEMELLENDİREN UNSURLAR

Emine GÜL*

Allah insanı yarattıktan sonra ve onu başıboş bırakmamıştır.⁽¹⁾ Kendisine inanmasını isterken yine onu kendi haline bırakmamış, kolaylayıcı tüm yardımı yapmıştır. Kâinata, kendi varlığına ve birliğine dair âyetler koymuş, insana da düşünebileceği bir meleke lütfetmiş ve sonra bilinmek istemiştir. Sosyal yaşantıdan uzak kendi halinde hayat süren bir insan Allahı bilmek ve O'na iman etmekle yükümlüdür. Tek başına yaşayan bir insan için peygamber, melek ve kitaptan söz etmek mümkün olmaz. Bu insan için aslanan Allah inancıdır. Biz bu anlayıştan hareketle, tabiat ve içindekileri - insanın kendisi de dahil olmak üzere- Allah'ın insana yönelik aklı planda yaptığı yardım, peygamber, melek ve kitap üçlüsünü ise Allah'ın insana yönelik naklî yardımı olarak anlıyoruz. Bu üç unsur da Allah inancı ile anlamını bulur. Zira Allah'a inanmayan bir insanın peygamberi ya da meleği doğrulaması pek makul olmaz. Biz bu bölümde kısa başlıklar halinde bu naklî yardım unsurlarına değineceğiz:

1. Nübüvvet:

Kur'ana göre Allah insanlar arasından birini seçmek suretiyle doğru yolu bulmalarına yardım etmiştir.

"Allah mesajını nereye koyacağını bilir."⁽²⁾ âyetinden de anlaşılacağı üzere, peygamber seçimi bütünüyle Allah'ın bilgi ve yetkisi dahilindedir.

İnsanın kendisinin risâlet görevini istemesi veya içinde yaşadığı toplumun bu görevi lâıyk görmesi bir fayda sağlamaz. Bütünüyle Allah'ın iradesinde gerçekleşen bir düzendir.

"Sen kitabın senin kalbine bırakılacağını ummazdın. Ancak Rabbinden bir rahmet olarak (bu kitap senin kalbine düşürüldü)"⁽³⁾

Peygamberler Allah ile insan arasında iletişimi sağlayan özel elçilerdir. Allahın yüksek prensiplerini, isteklerini ve geçmiş, an ve gelecek için gerçekleştirmek istediği programlarını insana bildirirler.

Nübüvvet bir kurumdur. Bu kurum insanlığa istedikleri yanında istemediklerini de getiren, yeni bir sistem sunan ve bağlayıcı niteliği olan bir özellik taşır. Tarih boyunca bu kurumun kadrosunu oluşturan peygamberler bu görev için asla bir ücret talebinde bulunmamışlardır. Karşılaşılın bütün olumsuzluklara rağmen yılmadan, vazgeçmeden Allah'ın kendilerine yüklediği bu görevi gönüllü olarak devam ettirmişlerdir.

Allah tarafından görevlendirilen bütün peygamberler tarih boyunca aynı tebligatı insanlara sunmuşlardır: Bu, Allah'ın var ve bir olduğu, tüm kulluk ve ibadetin yalnız O'na ait olduğu, uluhiyette hiçbir şeyin O'na ortak olmadığı ve böyle iddiaları olanların yalancı tanrılar olduğunu anlatan Tevhid inancıdır. Allah bu insanların görevlerini ve kendilerine verilen yetkilerin sınırlarını Kur'anda sık sık tekrarlamaktadır. Bu yetki ve sınırlılıkların neler olduğunu âyetler ışığında inceleyelim:

"Biz elçileri sadece müjdeleyiciler ve uyarıcılar olarak göndeririz."⁽⁴⁾

Nübüvvetin son halkasını oluşturan Hz. Peygambere hitaben:

"Sen sadece uyarıcısın. Biz seni gerçekle birlikte müjdeleyici ve uyarıcı olarak

* Mar. Ün. İlahiyat Fak. Doktora Öğrencisi

gönderdik. Her millet için mutlaka bir uyarıcı geçmiştir.”⁽⁵⁾

Peygamberlerin, Allah'ın lütfunu, sonsuz bağışını, ihsanını, sevgi ve merhametini insanlara duyurmalarına müjde (tebşir), Allah'ın korkunç öfkesini ve azabını, öç ve intikamını anlatmalarına ise (inzar) uyarma denir.

Peygamberlerin görevi devamlı ve yılmadan bu fonksiyonları yerine getirmek olmuştur. Bu tebliğ Allah'tan geldiği ve insanların şiddetle buna ihtiyacı olduğu için peygamberin bu tebliği insanların anlayacağı şekilde, önce yaşamak suretiyle, örnek olarak, insanlara sunması gerekir. Aksi halde hem elçilik görevi yerine getirilmemiş olur hem elçi hemde Allah'ın başarısızlığı söz konusu olur.

Kur'an'da müjde ve uyarıdan başka elçiye yüklenen bir görev daha vardır ki bu şehadettir:

“Ey peygamber, biz seni şahid, müjdeci ve uyarıcı olarak gönderdik.”⁽⁶⁾

“Elbette biz elçilerimize ve inananlara hem dünya hayatında, hem şahidlerin (şahidliğe) duracakları günde yardım ederiz.”⁽⁷⁾ Furkan süresi otuzuncu ayette ise bu şehadetin mahiyeti açıkça zikredilmektedir:

“Elçi de: Ya Rabbi, kavmim bu Kur'an'ı terkedilmiş bıraktılar demiştir.”

Kur'an'da peygamberlerin üstlendikleri bir başka fonksiyon ise örneklik hususudur. Söyledikleri ilkelerin yaşanabileceğini en iyi ispat, kendilerinin yaşamaları olacaktır. Nitekim bu görevi başarı ile yerine getirdikleri Kur'an'da insanlara bildirmektedir:

“And olsun, Allah'ın elçisinde sizin, Allah'a ve ahiret gününe kavuşmaya inanan ve Allah'ı çok anan kimseler için en güzel bir örnek vardır.”⁽⁸⁾Bir başka ayette ise:

“İbrahim'de ve onunla beraber bulunanlarda sizin için güzel bir örnek vardır.” “And olsun onlarda, sizin için, Allah'ı ve son günü arzu edenler için güzel bir örnek vardır.”⁽⁹⁾

Nübüvvet müessesinde Sünnetullahın işleyişi ise şu şekilde olmuştur:

Allah katından bir rahmet olmak üzere müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderdiği elçilerin muhatabı olan insanlar, evvela, onun getirdiği mesaja değil, gelen elçinin kendileri gibi bir insan olmasına karşı çıkmışlar ve bunu itiraf etmişlerdir. Onların anlayışına göre Allah, melek ya da beşer üstü başka bir varlığı peygamber olarak kendilerine göndermeliydi. Onların bu düşüncelerini Allah, kitabında şöyle açıklamaktadır:

“Dediler: Bu elçiye ne oluyor ki, yemek yiyor, çarşılarda geziyor? Ona kendisiyle beraber uyarıcı bir melek indirilmeli değil mi? Yahut kendisine (gökten) bir hazine atılmalı, yahut kendinin ürününden yiyeceği bir bahçesi olmalı değil mi?”⁽¹⁰⁾

İnsanların kendilerine lütfedileni anlayamamış, kendi içlerinden birinin kendilerini anlayacak ruh halinde bir insan olarak gönderilmiş olmasının kolaylığını idrâk edememiş olmaları, gerçeği görmelerine engel teşkil ediyordu. Onların bu tür istekleri karşısında ilahi kelimada elçinin cevabı ise şöyle oluyordu:

“Ben sadece elçi olarak gönderilmiş bir insan değil miyim? De ki: Yeryüzünde yerleşip dolaşanlar, melekler olsalardı elbette biz de onlara gökten peygamber olarak bir meleği gönderirdik. Zaten kendilerine hidayet geldiği zaman insanlar doğru yola gelmekten alıkoyan şey hep Allah bir insanı mı elçi olarak gönderdi demeleridir.”⁽¹¹⁾

Kur'an, beşeriyet noktasında, elçiler ile diğer insanlar arasında hiçbir fark olmadığını, nübüvvet mozayığının son parçasını koymuş olan, Hz. Peygamber insanlara sık sık tekrar etmiştir:

“De ki: Ben ancak sizin gibi bir insanım.”⁽¹²⁾

“Şüphesiz sen de öleceksin, onlar da ölecekler.”⁽¹³⁾

Elçilerin muhatap oldukları toplulukların bir başka isteği ise gayb bilgisine sahip olmalarıydı. Oysa elçiler ancak Allah'ın bildirdiği kadar bilebilirler. Bunun dışında kendi güç ve iradeleriyle sahip oldukları bir gayb bilgisi söz konusu değildir.

“Allah size gaybı bildirecek değildir. Fakat Allah peygamberlerinden dilediğini seçip ona gaybı bildirir.”⁽¹⁴⁾

Mutlak gayb ise, ancak Allah'ın bilgisi dahilindedir:

“De ki: Ben kendime Allah'ın dilediğinden başka ne bir fayda ne de bir zarar verme gücüne sahib değilim. Eğer gaybı bilseydim, elbette çok hayır elde ederdim.”⁽¹⁵⁾

Nübüvvet geleneğinde elçilerin karşılaştıkları bir diğer talep de toplumun mu'cize isteği idi.

Mu'cize, Allahın elçilerinin, nübüvvetlerini onay noktasında insanların inanmaları ve kalblerindeki itimadı temin için Allah'ın dilemesi ve izni ile göstermiş oldukları harikulâde ve tabiatüstü hadiselerdir.

Son peygamber Hz. Muhammed'e (s.a.v) kadar tüm elçileri Allah mu'cizelerle desteklemiştir. Bu konuda Hz. Muhammed ile muhatap olduğu toplumun durumu ise, o ana değin süre gelen nübüvvet işleyişinden farklı bir enstantane arz etmektedir:

Müşrik toplum, risaletin başlangıcından itibaren Rasulullaha düşmanlık beslemiş, Onunla sözlü ve fiili her türlü mücadeleye girmişlerdir. Allah Rasûlünün inanç ve amel bazında anlattığı herşeye karşı çıkma ve bir başkaldırı söz konusuydu. Kur'an'a ve Rasûle karşı acz içinde kalınca Kur'an'ı öncekilerin masalları diye nitelerken Hz. Muhammed'i büyücü, deli, kâhin, şair olarak tavsif ediyorlardı.

Kur'an onların bu ifrat tutumlarına karşı sessiz kalmıyor ve onları bu anlayışlarından ötürü, beyinsiz, sefih, yalancı, bilgisizlikle niteliyor ve onların ileri sürdükleri tüm savları çürütüyordu.

Kur'an'ın bu meydan okuyuşu ile bir kez daha acze düşen Arap toplumu, Allah'ın elçisinden söylediklerinin doğruluğunu ispat için olağanüstü güç göstermesini, sıradan bir insanın başaramayacağı işleri yapmasını, kendilerinden farkı var ise ortaya koymasını ve kendi istekleri doğrultu-

sunda mu'cize getirmesini istiyorlardı. Onlara göre bu istekleri çok meşru idi. Zira daha önceki peygamberler, kavimlerinin inancısı için birçok insanların bu taleplerini Kur'an şöyle sıralamaktadır:

“Dediler ki; bu yerden pınarlar fışkırtmadıkça sana kesinlikle inanmayız. Ya da senin hurmalardan ve üzümlerden oluşan bir bahçen olmalı, aralarından ırmaklar fışkırtmalısın. Veya zannettiğin gibi, gökten üstümüze parçalar düşürmelisin, ya da Allahı ve melekleri karşımıza getirmelisin, yahut altından bir evin olmalı ya da göğe çıkmalısın. Mamafih sen, üzerimize okuyacağın bir kitap indirmedikçe senin göğe çıkmaya da inanmayacağız. De ki: Rabbimi tenzih ederim, ben sadece elçi olan bir insan değil miyim?”⁽¹⁶⁾

Onların bu taleplerine olumlu cevap verilmemişçe ısrarla bu isteklerini sürdürüyorlardı:

“Hayır dediler (bu) karmakarışık hayallerdir. Hayır, onu uydurmuştur, hayır o şairdir (eğer bizim kendisine inanmamızı istiyorsa) o halde bizden öncekilerin (mucizelerle) gönderildikleri gibi o da bize bir mucize getirsin.”⁽¹⁷⁾

İnkarcıların müşahhas olay ve nesnelere bağlı mu'cize isteklerinin sınırsızlığı Kur'anda yer alan çok sayıda ayetle sabittir. Kur'an onların bu isteklerine olumlu cevap vermeye hiç yanaşmamıştır. Her defasında kesin red söz konusudur. Zira Allah inkarcıların niyetlerini ve onlara mu'cizelerin en akıl almazını, en büyüğünü gösterse de onların inanmayacağını biliyordu:

“Önara gökten bir kapı açsak da oraya çıkacak olsalardı, herhalde gözlerimiz döndürüldü biz büyülenmiş bir topluluğuz derlerdi.”⁽¹⁸⁾

“Eğer sana kâğıt üzerine yazılı bir kitap indirmiş olsaydı da onu elleriyle tutsalardı, yine inkâr ederler, bu apaçık bir büyüden başka birşey değildir derlerdi.”⁽¹⁹⁾

Fakat Allah Rasûli insan tabiatı ve elçi psikolojisiyle insanlara verdiği mesajın

onaylanmasını istiyor, bu yüzden yer yer onların mu'cize isteklerine olumlu cevap vermeyi arzu ediyordu. Rasulün bu meyli karşısında Allahın sert bir üslûp ile onu ikaz ettiğini görmekteyiz:

“Eğer onların yüz çevirmesi sana ağır geldiyse haydi, (yapabilirsen) yerin içine (inebileceğin) bir delik ya da göğe (çıkabileceğin) bir merdiven ara ki onlara bir mu'cize getiresin. Allah dileseydi elbette onları hidayet üzerine toplardı. O halde cahillerden olma.”⁽²⁰⁾

Allah Rasulü inkarcıların mu'cize isteyerek başkaldırıışları karşısında onların inanmalarını temin için onların isteklerine olumlu cevap vermek istiyor bunu başarmayınca göğsü daralıyor ve onlardan adeta kaçmak istiyordu:

“Herhalde sen ona bir hazine indirilmeli veya beraberinde bir melek gelmeli değilmiydi demelerinden ötürü sana vahy olunanın bir kısmını terkeceksin ve bunu onlara okumaktan göğsün daralacak ama sen sadece bir uyarıcısın. Herşeye vekil olan Allahtır.”⁽²¹⁾

Hız. Peygamber'in bu tutumu karşısında ona kesinlikle olumlu cevap verilmeyerek sadece görevi hatırlatılmış, kendisine verilen sınırlar dahilinde kalması istenmiştir. Zira O, Allah ile kul arasına girmek üzere değil, kullara gerçeği anlatmak için gönderilmiştir. Allah bu şekilde risaletin bir engizisyon anlayışına yol açmasına kesinlikle izin vermemiş oluyordu. Her dönemde Allah'ın elçileri, Allah adına iş yapan insanlar değil, Allah için iş yapan insanlar olmuşlardır. Bu ve benzeri ayetlerde de Allah mu'cize verme işinin kendisine ait olduğunu bildirmiş ve Rasulünü uyarmıştır.

Kur'an müşriklerin mu'cize isteklerine olumlu cevap vermeyerek, bunun nedenini şu şekilde açıklamıştır:

“Bizi ayetler (mu'cizeler) göndermekten alıkoyan şey, evvelkilerin (onları) yalanlamış olmasıdır.”⁽²²⁾

Allah Tealâ kuşatıcı ilmi ile onlara mu'cizelerin en büyüğünü bile indirse onla-

rın inanmayacağını biliyordu Gerçek iman ise, mu'cizeler üzerine inşa edilemezdi.

Anlaşılan odur ki, Allah inkarcıların mu'cize isteklerine hiçbir şekilde olumlu cevap vermemiş ve onları inkârları ile başbaşa bırakmıştır.

Fakat Allah kendi dilemesi ile Rasulünü bu ağır sorumluluk karşısında manen güçlendirmek için zaman zaman olağanüstü haller yaşatmıştır. Bu durumda Hz. Muhammed'in risaletinde söz konusu olan mu'cize, diğer elçilerde olduğu gibi, kafirlerin inkârını yenmek ve onları susturmak için onlara verilen olağanüstü cevaplar değil, Allah'ın kendi istek ve izni doğrultusunda elçisine lütfettiği ilahî yardımlardır. En somut örnek olarak Kur'an'da anlatılan İsra hadisesini verebiliriz:

“Eksiklikten uzaktır O (Allah) ki geceleyin kulunu Mescid-i Haramdan çevresini bereketli kıldığımız Mescid-i Aksaya yürüttü. Ona ayetlerimizden bir kısmını gösterelim diye (böyle yaptık). Şüphesiz O işitendir, görendir.”⁽²³⁾

Ayetten de anlaşılacağı üzere İsra hadisesi de İnkarcıların isteğine cevap olarak gerçekleşmemiştir. Allah onu bu olay ile güçlendirmek ve ayetlerinden bazılarını göstermek istemiştir. İnkarcıların gözüne ve gönlüne hitabeden en büyük mu'cize Kur'an gerçeği olarak sunulmuştur.

Sonuç itibarıyla Rasüller Allahı insanlara tanıtmak üzere seçilen araçlardır. Aslo-lan Allah'a imandır. Fakat gerçek manada Allah'ı tanıyan bir insan Onun elçilerini de tanır. Elçiyi reddeden onu elçi tayin eden bilmiyor demektir.

Sonuç olarak, Allah kullarına Allahı tanımada yardım olsun diye, müjdeleyici-uyarıcı-şahit ve örnek olma vasıflarını taşıyan elçiler tayin etmiştir. En önemlisi de ahiret gününde insanlar inkarlarına bahane ileri sürmesinler diye elçiler göndermiştir.

“Müjdeleyici ve uyarıcı elçiler gönderdik ki, elçiler geldikten sonra insanların Allaha karşı bahaneleri kalmasın.”⁽²⁴⁾

2. Kitaplar:

Kitaplar, Allah'ın yüksek plan ve programlarının elçiler aracılığıyla insanlara sunulan yazılı vesikalarıdır. Bir anlamda Allah ile insan arasında Allah'tan insana doğru olan haberleşme münasebetinin sözlü olanıdır.⁽²⁵⁾

İslam terminolojisinde vahiy olarak bilinen bu haberleşme, Allah'ın direkt olarak insanla konuşmasıdır. Allah'ın kendi iradesini dil aracılığıyla bildirmesidir. Fakat insana ait olmayan esrereğiz bir dil ile değil, insanın açıkça anlayabileceği bir dille konuşmasıdır.⁽²⁶⁾

Allah ile insan arasında sürekli bir diyalog söz konusudur. Bu diyalogda Allah'tan insana olan uzanişta peygamber aracı unsur olur. Allah'ın iradesi doğrultusunda kullara bildirilmek istenen mesaj, önce elçiye özel bir iletim (vahy) ile duyurulur ve elçi de bunu insanlara takdim eder.

Sünnetullahın işleyişi gereği, toplumların ve zamanın durum ve ihtiyaçlarına göre kimi toplumlara yalnızca elçinin Allah'tan aldığı mesajı aktarması yeterli olmuştur. Yani Allah'ın iradesi insanlara yalnızca anlatılmış, yazılı bir vesika halinde insanlara sunulmamıştır. Kimi toplumlarda ise sahifeler halinde⁽²⁷⁾ küçük tebligat vesikası şeklinde belgelenmiştir. Bu sahifelerdeki hususlardan bazılarının Kur'anda yer aldığı bilgisini yine Kur'an bize vermektedir. Fakat Kur'anda bu sahifelerin miktarı ve neler olduğu hakkında herhangi bir bilgiye rastlamıyoruz. Bu hususun bilinmesi din yönünden lüzumlu değildir. Pratikte insana bir yarar sağlamayacağı kanaatindeyiz. Bu sahifeler hakkında Kur'an dışında yer alan bilgiler güvenilir değildir. Zira geçmiş peygamberler ve mesajlarına dâir gelen haberlerin büyük çoğunluğu uydurma olup Yahudi kaynaklıdır.

İnanç ve eylemde daha sorunlu toplumlara ise Allah'ın istek ve iradesi o insanların sorunlarını çözmeye, karanlıklarını aydınlatmaya yönelik olarak kitaplar halinde lütfedilmiştir. Kitaplar Allah'ın insana verdiği değerın yazılı belgeleridir. Zira Allah,

insanları tüm güzel ve doğruyu bilme ve yaşama noktasında kendi halinde bırakarak kati ve acımasız bir zaruret ile başbaşa bırakmayarak, ona saadeti yakalama ve yaşama yolunda tüm imkânları sunan mesajlarını gönderiyor. En önemlisi de insanı kendisine direk muhatap alıyor ve onunla söyleşiyor. Doğruyu-yanlışı takdim ederek öğüt veriyor. İnsana dostça sıcak yaklaşımlar sunuyor.

Geçmişte yaşayan toplumlara gönderilen kitaplar ve bunların akibeti hakkında bize yine en doğru bilgiyi, vahiy mozağının son parçası ve güzel kompozisyonu olan Kur'an bildirmektedir.

Kur'an bize Hz. Musa'ya verilen Tevratı tanıtarak onu gerçek bir Allah kelamı olduğunu sık sık tekrar eder:

“Gerçekten Tevratı biz indirdik, onda yol gösterme ve nur vardır. İslam olmuş peygamberler onunla Yahudilere hüküm verirlerdi, kendilerini tanrıya vermiş zâhideler ve alimler de Allah'ın kitabını korumakla görevlendirildiklerinden onunla (hüküm verirlerdi) ve onu gözleyip korurlardı.”⁽²⁸⁾

Fakat Kur'an Tevratın indirildiği toplum tarafından kendi arzu ve isteklerine göre, Allah'ın isteklerinin yer aldığı bu yol gösterici ve öğüt olan kitabı değiştirdiklerini bize bildirmektedir.

Kur'an'da, Tevrat'ın aynı sonu yaşayan ve Hz. İsa aracılığıyla insanlara gönderilen İncil de anılmaktadır.

“Onların ardından, yanlarındaki Tevrat'ı doğrulayıcı olarak Meryem oğlu İsa'yı gönderdik ve Ona, içinde yol gösterme ve nur bulunan, önündeki Tevratı doğrulayan ve korunanlar için yol gösterici ve öğüt olan İncili verdik.”⁽²⁹⁾

Kur'anda anılan bir diğer kitap ise Hz. Davud aracılığı ile insanlara sunulan Zeburdur.

“Davud'a da Zeburu vermiştik.”⁽³⁰⁾

Bu kitaplar, insan sözü girmeden önceki muhtevaları itibariyle birbirini doğrulayıcı ve bütünüyle pratik hayata yönelik esaslar ihtiva eden bu kitaplar salt insan

İçindi. Fakat geçmişte insanlar, bunu takdir edemeyerek haddi aşular ve Allah'ın iradesiyle oynadılar. Allah'ın kelimelerini değiştirdiler. Kendileri Allah'ın iradesine göre olamayınca Allahın iradesini kendilerine göre değiştirme teşebbüsünde bulundular. Kur'an onların bu davranışlarına paha biçerken çok basit ve seviyesiz olarak nitelemekte, Allah'ın ayetlerini az bir değere satılar demek suretiyle bu insanları değersiz olarak nitelemektedir. Acı son ise bu insanlarınıdır.

İnsan için olan bu kitaplar ancak insanların bu teorileri günlük hayatta pratize etmeleriyle gerçek anlamını bulmakta ve fonksiyonunu yerine getirmektedir. İşte bu sebeple Kur'anda "Allah'ın hükmüyle hükmetmekten" sık sık bahsedilir. Bu emre tabi olmayanlar ise kafir, zalim, yoldan çıkmış gibi çok ağır ifadelerle tanımlanmaktadır.⁽³¹⁾

Hz. Muhammed aracılığı ile tüm insanlığa verilen Kur'an ise vahyin dünyaya açılan son kapısıdır. Kur'an insanlar için müjde ve uyarıdır. Üzerinde insanlar ayrıntılı olarak düşünsün diye indirilmiştir. Kur'an insanın kitabıdır. Her insanın kendini bulacağı kitaptır. Geçmişte yaşamış insanların başına gelen en çarpıcı, ibret verici hâdise ve hatıraları içerir.

Allah keliması olan Kur'an ilk önce Hz. Muhammed'in kalbine indirilmiştir.

"De ki: Allah'ın izni ile Kur'anı kendinden öncekini doğrulayıcı ve inananlara yol gösterici ve müjdecisi olarak **senin kalbine indirdiği** için kim Cebraile düşman olursa..."⁽³²⁾

İşte Kur'an önce peygamberin kalbine inmiş ve oradan kelimelere dökülmüştür. Kur'an, hem lafzı hem de manası itibarıyla mu'cizedir. Lafzı itibarıyla, edebiyat ve şiirde altın çağı yaşamakta olan cahil Araplara meydan okumuş ve onlar Kur'an gibi bir kitap getirmeye, bunu gerçekleştiremezler ise bir sure ve nihayet bir ayet getirmeye davet edilmişlerdir.⁽³³⁾ Dönemin meşhur şairlerinden kimileri bu meydan okuyuşa cevap vermek amacıyla bazı kısa sureleri

taklit etmeye çalışmışlardır. Kur'an lafızlarının incelik ve icazına Mekke müşrikleri dayanarak gizlice Kâbe'ye gelip Kur'an dinliyorlardı.

Kur'an manası ve muhteva ettiği konular itibarıyla de mu'cizedir. Hiçbir tarih kitabında haklarında sağlam bir bilgiye rastlamayacağımız Adem ile Havva'nın yaratılışı, Hz. Adem'in risaleti, oğullarının başına gelenler, Hz. Nuh ve kavmi diğer tüm peygamberlerin yaşantıları tarihi kussalar halinde mutlak doğru olarak insanlığa sunulmuştur.

Bir de gelecekte gerçekleşeceğine dair verilen haberler vardır ki bunlardan bir kısmı Kur'anın indiği dönemin yakın geleceğine ilişkin haberler, diğer bir kısmı da, evrenin ve insanların uzak geleceğine (kıyamet, cennet, cehennem v.s.) ilişkin bildirilen haberlerdir.

Kur'an'ın insan keliması ve uydurma sözler olduğuna dair iftiralara, kendi üslûb ve muhtevası cevap olmaktadır. Buraya alacağımız iki örnek bu inkarcı söylemlere cevap teşkil etmektedir:

"Surat astı ve döndü. Kör geldi diye. Ne bilirsin belki o arınacak? Yahut öğüt dinleyecek de öğüt kendisine yarayacak. Kendisini zengin görü tenezül etmeye gelince, sen ona yöneliyorsun. Onun arınmasından sana ne? Fakat koşarak sana gelen (Allah-tan) korkarak gelmişken, sen onunla ilgilenmiyorsun."⁽³⁴⁾

Bir elçinin Allah keliması olduğunu iddia ettiği bir kitapta bu sözleri kendi kendine söylemesi son derece abestir. Zira bu sözlerin muhatabı direkt Hz. Peygamberdir. Bu ayetlerde ise peygambere azar vardır. Evrenselliği söz konusu olan bir belgede insanın kendini azarlaması düşünülemez.

"Ey peygamber, niçin Allah'ın sana helal kıldığı şeyi kendine haram kılyorsun."⁽³⁵⁾

Bu ve benzeri peygamberi direkt muhatap alan ayetler Kur'anın ilahi kaynaklı olduğunun en büyük delilidir. Zira bu sözleri bir insanın kendi kendine söylediği iddiası sağlıklı bir düşüncenin ürünü olamaz.

Kur'an kendini muhtelif ayetlerde yol gösterici, öğüt, hatırlatma, nur... gibi özelliklerle tanıtır. Kur'an yalnız düşünenlere öğüttür. Dileyen aydınlanır. Sadece Arapça lafzını okumak aydınlanma için kesinlikle yeterli değildir. Aslolan manasını anlayıp o doğrultuda hayata yön vermektir. Kur'an mu'cizedir teorisi ancak üzerinde ayrıntılı düşünüldüğünde anlaşılır. Aksi takdirde bu teori kuru kuruya telaffuz edilen bir cümle olarak kalır. Ayrıca Kur'an içerdiği tüm doğrularıyla geçmiş semavî kitapların hükümünü geçersiz kılar.

Esası itibariyle Allah kelamı olma vasfını taşıyan tüm semavî kitaplar, Allah inancına sahip insanlar için önem ve kıymet arzederler. Allah'ın insanlar üzerindeki iradesini açıklayan bu yazılı metinler, insanlar tarafından okunmaya, anlaşılmaya ve sonra insanı aksiyoner hale getirme fonksiyonuna sahiptirler.

Allah'a iman noktasında saplantısı olan bir insan için kitaba imandan, bu kitabın Allah'a ait olduğundan söz etmek doğru bir yaklaşım olmaz. Gerçek manada Allaha inanan insanlar ise, Kur'anda açıklandığı

üzere "Sana indirilene ve senden önce indirilene inanırlar."⁽³⁶⁾ve kitabı okuyan ona inanır. Zira okuyunca bilir, bildiğini inanca dönüştürür. İnsanın bilgisi olmayan şeye inanamayacağını ise yine Kur'an bize bildirmektedir. "Ancak kendilerine verdiğimiz kitabı gereğince okuyanlar var ya, işte onlar ona inanırlar."⁽³⁷⁾

Allah insan psikolojisini çok iyi bildiği için, Allahı inkarlarından dolayı ya da sapık Allah inancından dolayı görecekları ceza esnasında insanların mazeret beyanına fırsat vermeyerek şöyle buyuruyor:

"(Onu size indirdik ki) kitap yalnızca bizden önceki iki topluluğa indirildi, biz ise onların okumasında habersizdik demeyesiniz, yahut eğer bize kitap indirilse idi, biz onlardan daha çok doğru yolda olurduk demeyesiniz."³⁹

Buraya kadar Allah'ın iradesini insanlara bildirmede Kur'an ve diğer kitapların fonksiyonunu ortaya koyduk. Bu doğrultuda tevhid akidesinin yerleşmesinde insana kolaylık sağlayan, gözardı edilmesi mümkün olmayan gerçek, kitap gerçeğidir diyebiliriz.

DİPNOTLAR

1- 75/36	21- 40/78
2- 6/124	22- 17/59
3- 28/86	23- 17/1
4- 6/48, 6/130, 18/56	24- 4/165
5- 35/23-24	25- İzutsu, Tashihika, Kur'anda Allah ve İnsan, S. 142
6-33/45, 48/8	26- İzutsu, a.g.e. s. 143
7- 40/51	27- 87/18-19
8- 33/21	28- 5/44, 3/3-4, 48, 40/54, 46/12, 61/6, 62/5
9- 60/4, 6	29- 5/46, 7/157, 9/111, 19/30, 48/29
10- 25/7-8	30- 4/163, 17/55, 21/105
11- 17/93-95	31- 5/44-47
12- 18/110, 41/6	32- 2/97, 26/192-194
13- 39/30, 21/34, 28/85	33- 10/38, 11/13
14- 3/179	34- 80/1-10
15- 7/188, 10/49, 6/50, 3/44	35- 66/1
16- 17/90-93, 25/7-8, 15/6-7	36- 2/4
17- 21/5	37- 2/121
18- 15/14-15	38- 6/156-157.1733.35/1
19- 6/7	
20- 6/35	